

Народна банка Србије

СЕКТОР ЗА ЕКОНОМСКА ИСТРАЖИВАЊА И СТАТИСТИКУ

ТРЕНДОВИ У КРЕДИТНОЈ АКТИВНОСТИ

Треће тромесечје 2025.

Београд, новембар 2025.

Уводна напомена

Извештај *Трендови у кредитној активности* објављује се ради што бољег разумевања ситуације на домаћем кредитном тржишту. У њему се детаљно разматрају кретање кредитне активности, цена задуживања привреде и становништва, као и услови на кредитном тржишту на основу фактора који одређују понуду и тражњу за кредитима.

Кредитни агрегати представљају квантификацију кретања на овом тржишту и израчунавају се на основу статистике биланса стања банкарског сектора, која обезбеђује податке о стању потраживања домаћих банака по основу кредита. Ако се узме у обзир релативно високо учешће девизно индексираних кредита у кредитном портфолију, прираст и стопе раста кредита израчунавају се по искључењу ефекта промене курса динара према осталим валутама заступљеним у кредитном портфолију.

У извештају се користе и резултати анкете о кредитној активности банака, коју Народна банка Србије спроводи од почетка 2014. године. Учешће банака у анкети је добровољно. Захваљујући анкети, знатно је унапређено сагледавање ситуације на домаћем кредитном тржишту, јер пружа увид у ставове представника банака о оствареним и очекиваним променама на страни понуде кредита, као и на страни тражње приватног сектора за кредитима.

Користе се и резултати анкете коју је Европска инвестициона банка развила у контексту Бечке иницијативе 2, која прати процес смањења изложености међународних банкарских групација и пратећих ограничења кредитне активности. Анкета се спроводи од октобра 2012, два пута годишње, и прати супсидијаре међународних банкарских групација у земљама средње и југоисточне Европе – њихове стратегије, тржишне услове и очекивања. Циљ анкете је сагледавање ефеката понуде и тражње на кредитну активност, као и утицаја домаћих и међународних фактора на услове понуде и тражње. Актива банака учесница ове анкете у просеку чини 50% укупне активе банака у региону.

СКРАЋЕНИЦЕ КОРИШЋЕНЕ У ОВОМ ИЗВЕШТАЈУ

БДП – бруто домаћи производ
ЕЦБ – Европска централна банка
мг. – међугодишње
млн – милион
млрд – милијарда
NPL – проблематични кредити
п.п. – процентни поен
Т – тромесечје

Не наводе се друге општепознате скраћенице.

Садржај

Резиме	6
I. Сектор привреде	8
1. Кредити привреди	8
2. Цена задуживања привреде	10
3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкете о кредитној активности.....	11
II. Сектор становништва	12
1. Кредити становништву	12
2. Цена задуживања становништва	15
3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкете о кредитној активности.....	16
Додатак: Ограничења каматних стопа	17
Методолошке напомене.....	18

Резиме

У условима додатно ублажених кредитних стандарда и повољних услова задуживања, **кредитна активност према немонетарном сектору наставила је да убрзава међугодишњи раст, који је у септембру, по искључењу ефекта промене девизног курса, износио 12,8%**. При томе, **кредитирање становништва убрзало је међугодишњи раст на 16,1%, а кредитирање привреде на 9,0%**.

Укупни домаћи пласмани банака немонетарном сектору (који, поред потраживања по основу кредита, обухватају и потраживања по основу улагања у хартије од вредности, камата и накнада, као и остала потраживања) убрзали су међугодишњи раст у нешто већој мери него кредити, на 13,2% у септембру.

Кредити привреди, искључујући ефекат промене девизног курса, током трећег тромесечја повећани су за 3,7%, или за 66,0 милијарди динара, што је слично повећању у претходном тромесечју. Раст кредита се већим делом односио на задужење привредних друштава и био је вођен одобравањем кредита за ликвидност и обртна средства, за којим следе инвестициони кредити. Посматрано по делатностима, током трећег тромесечја највише су се задуживала предузећа из прерађивачке индустрије, а затим предузећа из сектора трговине и саобраћаја, док су само предузећа из енергетике и пословања некретностима смањила своја задужења. Нешто мање од три четвртине прираста у трећем тромесечју односило се на кредите великим предузећима, што је утицало на то да учешће кредита одобрених сегменту микропредузећа, малих и средњих предузећа у укупним кредитима привреди буде смањено на 59,2% у септембру, док је њихов међугодишњи раст убрзан на 9,9%.

Кредити становништву, без ефекта промене девизног курса, повећани су током трећег тромесечја за 5,1% или 88,8 милијарди динара, вођени растом готовинских и стамбених кредита. Ове две категорије кредита забележиле су рекордне прирасте у септембру, чему је допринела и примена привремених мера Народне банке Србије, које укључују понуду кредита по повољнијим условима за грађане с нижим примањима, а раст стамбених кредита потпомогнут је и одобравањем кредита из државног програма стамбених кредита за младе.

Укупни домаћи кредити додатно су убрзали м.г. раст током Т3

(м.г. стопе раста по програмском курсу, у %)

Извор: НБС.

Захваљујући претходном ублажавању монетарне политике Народне банке Србије и Европске централне банке **услови задуживања привреде и становништва остали су повољни током трећег тромесечја**. Паду каматних стопа за становништво у септембру допринео је почетак примене мера којим је омогућено кредитирање грађана с нижим примањима по повољнијим каматним стопама. Тако је просечна каматна стопа на динарске кредите становништву у трећем тромесечју смањена на 9,2% (са 9,7% у другом тромесечју). С друге стране, просечна каматна стопа на динарске кредите привреди благо је коригована навише, на 6,6% (са 6,5%). Просечна каматна стопа на кредите у евро знаку у трећем тромесечју смањена је на 4,6% за становништво и 4,7% за привреду, са 4,9%, колико је у просеку износила за оба сектора у другом тромесечју.

Динаризација стања укупних пласмана привреди и становништву повећана је током трећег тромесечја за 0,1 процентни поен, на 38,6% у септембру. При томе, захваљујући израженијем расту динарских од девизно индексираних кредита, степен динаризације пласмана становништву повећан је на 56,0% у септембру (са 55,8% у јуну). С друге стране, привреда се током трећег тромесечја претежно задуживала у девизном знаку, што је утицало на то да степен динаризације пласмана привреди буде смањен на 21,7% (са 22,0%).

Раст кредитне активности, уз очување квалитета активе банака, утицао је на то да се **учешће проблематичних кредита у укупним кредитима спусти на нови минимум од 2,2% у**

августу, на ком се задржало и у септембру. То је једна од потврда доброг финансијског здравља банкарског сектора, што је резултат снажног регулаторног оквира за банке и донетих мера макропруденцијалне политике, које су биле синхронизоване с мерама монетарне политике. Покривеност проблематичних кредита и даље је на високом нивоу – исправке вредности укупних кредита у септембру износиле су 115,5% бруто

проблематичних кредита, док су исправке вредности проблематичних кредита биле на нивоу од 62,4% бруто проблематичних кредита.

Показатељ адекватности капитала на крају трећег тромесечја износио је 21,0%, што указује на високу капитализованост (регулаторни минимум износи 8,0%) и отпорност банкарског сектора на екстерне и домаће ризике.

I. Сектор привреде

1. Кредити привреди

Кредити привреди убрзали су мг. раст са 7,1% у јуну на 9,0% у септембру, по искључењу ефекта промене девизног курса. На раст кредитне активности утицали су повољни трошкови задуживања и ублажени кредитни стандарди. Кредити привреди чине 48,7% кредитних потраживања банака од немонетарног сектора и, посматрано у номиналном изразу, њихово стање у септембру је износило 1.834,0 млрд динара, а њихово учешће у БДП-у 18,2%, што је за 0,4 п.п. више него крајем јуна.

Повећање кредита привреди у Т3, које је по искључењу ефекта промене девизног курса износило 66,0 млрд динара, било је слично као у Т2 и већим делом (80%) односило се на задужење привредних друштава. Као и раније, раст је био вођен одобравањем кредита за ликвидност и обртна средства (44,2 млрд динара) и инвестиције (22,1 млрд динара). Повећано је и задужење по извозним кредитима и по текућим рачунима, док су обавезе по кредитима за увоз и осталим некатегорисаним кредитима смањене. Таква кретања су утицала на то да учешће кредита за ликвидност и обртна средства у укупним кредитима привреди буде повећано током Т3 за 0,7 п.п., на 48,6% у септембру, уз убрзање мг. раста на 10,8%. Истовремено, учешће инвестиционих кредита смањено је за 0,3 п.п., на 41,8%, док је њихов мг. раст убрзан на 12,3% у септембру.

Посматрано по делатностима, током Т3 највише су се задужила предузећа из прерађивачке индустрије, а затим предузећа из сектора трговине и саобраћаја. С друге стране, своја задужења смањила су само предузећа из енергетике и пословања некретностима. Учесће дугорочних кредита у укупним кредитима привреди (кредита оригиналне рочности преко годину дана) смањено је на 81,2% у септембру (са 81,9% у јуну). **Посматрано по величини предузећа**, нешто мање од три четвртине прираста кредита у Т3 односило се на кредите великим предузећима, што је утицало на то да учешће кредита одобрених сегменту микропредузећа, малих и средњих предузећа у укупним кредитима привреди буде смањено за 1,1 п.п., на 59,2% у септембру, док је њихов мг. раст убрзан на 9,9%.

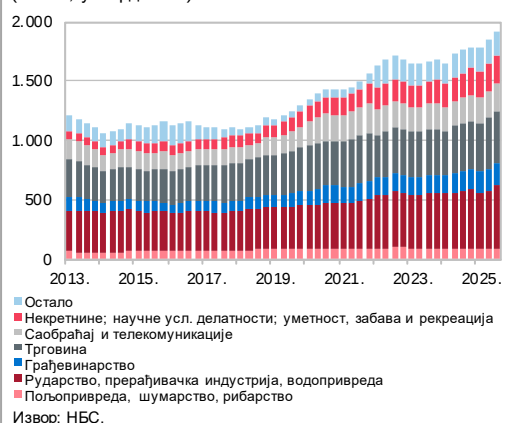
Повећање кредита привреди у Т3 било је слично оном из Т2
(прираст, у млрд RSD)

Кредити за инвестиције и обртна средства највише су допринели мг. расту кредита привреди и у Т3
(доприноси у п.п., искључен ефекат промене девизног курса)

Највећи део потраживања од привреде чине кредити прерађивачкој индустрији и трговини
(стања, у млрд RSD)

Обим новоодобрених кредита привреди у ТЗ износио је 326,8 млрд динара, што је за 3,6% мање него у истом периоду 2024. Најзаступљенији су и даље кредити за ликвидност и обртна средства, који су чинили 64% нових кредита привреди, а подједнако су их користила велика предузећа и сегмент микропредузећа, малих и средњих предузећа. На инвестиционе кредите односило се 27% нових кредита, а 55% тих кредита користила су микропредузећа, мала и средња предузећа.

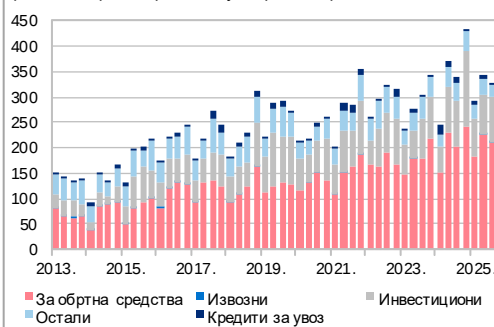
Током ТЗ привреда се претежно задуживала у девизном знаку, што је утицало на то да **степен динаризације пласмана** привреди буде смањен за 0,3 п.п., на 21,7% у септембру. Истовремено, учешће евроиндексираних пласмана и пласмана у еврима повећано је на 78,2% (са 78,0% у јуну). У структури девизних и девизно индексираних кредита, у септембру се на кредите везане за *EURIBOR* односило нешто више од 80% кредита, а у оквиру тога највише је било кредита везаних за тромесечни *EURIBOR*. Када је реч о динарским кредитима привреди, око 23% је било везано за *BELIBOR*, претежно тромесечни и једномесечни.

Учешће NPL у укупним кредитима привреди у септембру износило је 1,6% и у односу на јун ниже је за 0,1 п.п. Ако посматрамо само привредна друштва, учешће *NPL* у укупним кредитима такође је у ТЗ смањено за 0,1 п.п., на 1,8% у септембру и посматрано по делатностима кретало се између 0,3% за сектор пословања некретностима и 3,4% за пољопривреду. Ниске вредности ових учешћа *NPL* показују да су мере економске подршке током пандемије и након ње биле адекватне и правовремене, те да је и по њиховом престанку одржан квалитет активе банака, као и да раст трошкова отплате постојећих кредита привреде током циклуса заоштравања монетарних услова није за последицу имао већи раст *NPL*. **У односу на јул 2015.¹** тј. непосредно пре почетка примене Стратегије за решавање проблематичних кредита, **учешће *NPL* у укупним кредитима привреди ниже је за 23,3 п.п.**

¹ Важни фактори снажног пада *NPL* од 2016. и надаље били су успешно спровођење Стратегије за решавање проблематичних кредита и примена Одлуке о рачуноводственом отпису билансне активе банке. У складу са Стратегијом, Народна банка Србије донела је Акциони план (https://nbs.rs/sr_RS/scripts/showcontent/index.html?id=8661), усмерен на јачање капацитета банака за решавање *NPL* и допринос развоју тржишта *NPL*, чије су активности у потпуности спроведене, неке и пре рока.

Кредити за обртна средства и инвестиције били су најзаступљенији и у ТЗ

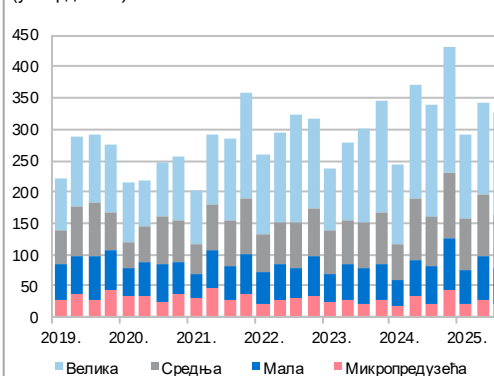
(новоодобрени кредити, у млрд RSD)

Извор: НБС.

Кредити микро, малим и средњим предузећима чинили су половину нових кредита у ТЗ

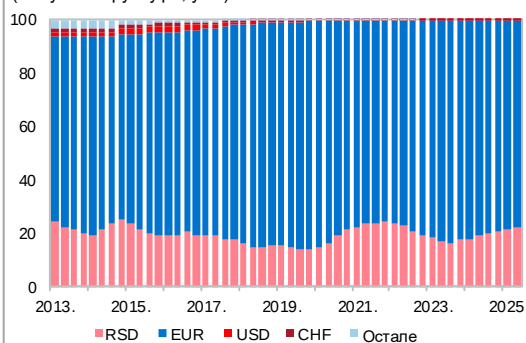
(у млрд RSD)

Извор: НБС.

Степен динаризације пласмана привреди благо је смањен у ТЗ

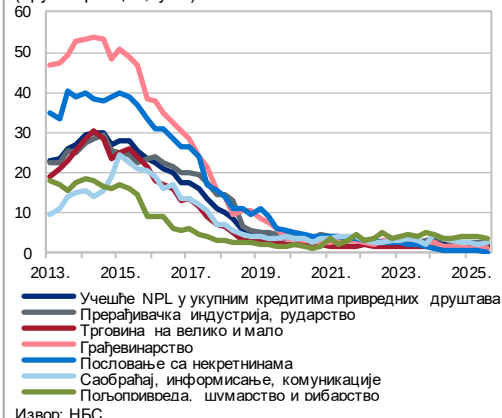
(валутна структура, у %)

Извор: НБС.

Учешће *NPL* привреди спустило се на нови минимум током ТЗ

(бруто принцип, у %)

Извор: НБС.

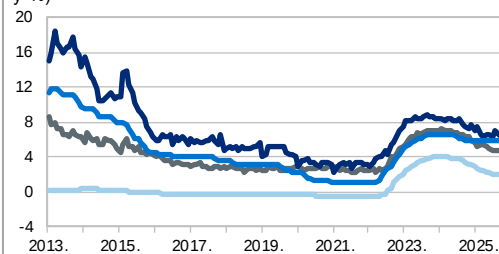
2. Цена задуживања привреде

Цена задуживања привреде остала је повољна у ТЗ, чему је допринело претходно ублажавање монетарне политике Народне банке Србије и ЕЦБ-а. Пад каматних стопа започет је још крајем 2023. године услед очекивања банака да ће Народна банка Србије и ЕЦБ ускоро започети циклус ублажавања монетарне политике. Тај пад је интензивирао у јуну 2024. године, када је ублажавање монетарне политике започето. Посматрано на нивоу просека тромесечја, у ТЗ каматне стопе на динарске кредите привреди благо су повећане, а каматне стопе на кредите у евро знаку благо смањене. Посматрано крајем периода, цена задуживања привреде у ТЗ није промењена, док је у односу на јун 2024, када су Народна банка Србије и ЕЦБ започеле са смањењем референтних каматних стопа, просечна каматна стопа на динарске кредите привреди смањена за 1,7 п.п., на 6,4% у септембру 2025, а на кредите у еврима и евроиндексираним кредитима за 2,0 п.п., на 4,7%.

Просечна пондерисана каматна стопа на новоодобрене динарске кредите привреди повећана је у ТЗ за 0,1 п.п., на 6,6%, чему је допринео раст каматних стопа на кредите за ликвидност и обртна средства на 6,6% (са 6,3% у Т2). С друге стране, смањене су каматне стопе на инвестиционе кредите за 0,2 п.п., на 7,1%, а на остале некатегорисане кредите за 0,4 п.п., на 6,6%. Посматрано по величини предузећа, смањена је цена задуживања великих предузећа и микропредузећа, док су се мала и средња предузећа задуживала по вишим каматним стопама. Просечна каматна стопа у ТЗ кретала се од 6,4% за велика предузећа, преко 6,6% за мала и средња предузећа, до 7,7% за микропредузећа.

Просечна пондерисана каматна стопа на новоодобрене кредите привреди у еврима и евроиндексираним кредитима смањена је у ТЗ за 0,2 п.п., на 4,7%, уз смањење каматних стопа на кредите свих намена. Каматне стопе на кредите за ликвидност и обртна средства (4,5%) и инвестиционе кредите (5,2%) смањене су за по 0,2 п.п. Каматна стопа на кредите за извоз смањена је на 4,6% а на остале некатегорисане кредите на 4,7% (са 5,0%, колико је износила за обе категорије кредита у Т2), док је каматна стопа на кредите за увоз смањена на 3,6% (са 4,2%). Посматрано по величини предузећа, смањена је цена задуживања на сегменту микропредузећа, малих и средњих предузећа, при чему се просечна каматна стопа кретала од 4,7% за средња предузећа, преко 5,1% за мала, до 5,9% за микропредузећа. Цена задуживања великих предузећа (4,6%) није промењена у односу на Т2.

Привреда је наставила да се задужује по повољним каматним стопама у ТЗ*
(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

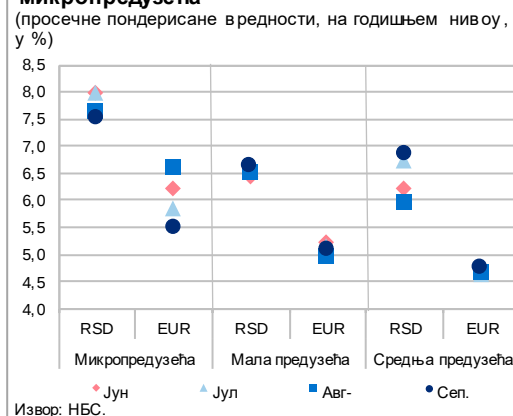
— Новоодобрани девизни кредити привреди**
— EURIBOR 3M
— Новоодобрани динарски кредити привреди
— Референтна каматна стопа, просек периода

Извор: НБС и Европска банкарска федерација.

* Искључени револвинг кредити, прекорачења по текућем рачуну и дуг по кредитним картицама.

** У еврима и евроиндексираним.

Током ТЗ највише је смањена цена задуживања микропредузећа
(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

Извор: НБС.

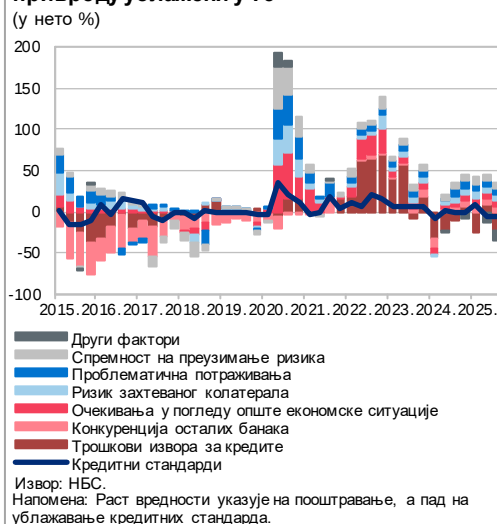
3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкете о кредитној активности

Резултати октобарске анкете Народне банке Србије о кредитној активности банака показују да су банке у Т3 ублажиле кредитне стандарде за привреду. У складу са очекивањима, ублажени су стандарди за динарске кредите и дужих и краћих рочности, као и за дугорочне девизно индексиране кредите. На ублажавање стандарда утицали су нижи трошкови извора за кредите и посебне кампање код појединих банака (обухваћене у оквиру „других фактора“), док су остали фактори деловали у смеру пооштравања стандарда. Слично ублажавање стандарда банке очекују и у Т4.

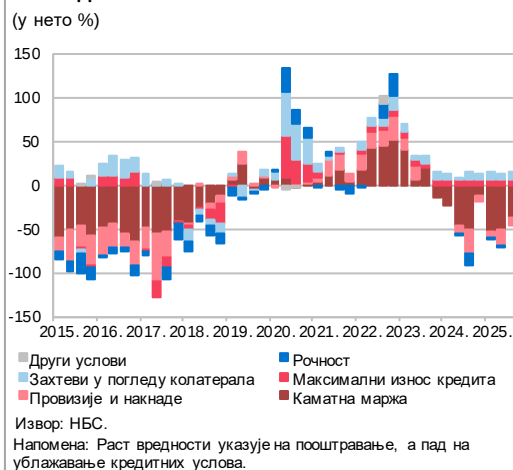
Током Т3 банке су додатно смањиле каматне марже, као и провизије и накнаде за предузећа свих величина. Рочност кредита није мењана, док су захтеви у погледу колатерала и максималног износа кредита пооштрени.

Банке су оцениле да је у Т3 тражња привреде за динарским и за девизним и девизно индексираним кредитима додатно порасла, при чему је раст тражње забележен код предузећа свих величина. Као у Т2, раст тражње вођен је потребом за финансирањем обртних средстава, а затим финансирањем инвестиција. У супротном смеру деловали су интерни и други извори финансирања предузећа, као и зајмови небанкарских институција. Банке очекују раст тражње привреде за кредитима у Т4, чему треба да допринесе финансирање обртних средстава и инвестиција.

Нижи трошкови извора за кредите и посебне кампање код појединих банака определили су укупну оцену да су кредитни стандарди за привреду ублажени у Т3
(у нето %)

И у Т3 смањене су каматне марже и провизије и накнаде
(у нето %)

Тражња предузећа расла је у Т3 изнад очекивања из претходне анкете
(у нето %)

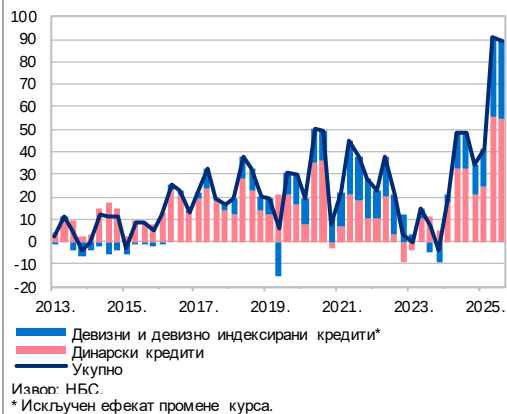
II. Сектор становништва

1. Кредити становништву

Кредити становништву додатно су убрзали мг. раст током ТЗ, који је у септембру, по искључењу ефекта промене девизног курса, достигао **16,1%** (наспрам 14,0% у јуну). Уз ефекте претходног ублажавања монетарне политике, ублажавање кредитних стандарда и раст тражње грађана за кредитима, томе су допринеле и мере усмерене на повољније услове кредитирања грађана с нижим примањима, као и одобравање субвенционисаних стамбених кредита за младе. Номинално посматрано, стање кредита становништву у септембру износило је 1.838,8 млрд динара, што чини 48,8% кредитних потраживања банака од немонетарног сектора. Учешће кредита становништву у БДП-у повећано је током ТЗ за 0,6 п.п., на 18,2% у септембру.

Кредити становништву, без ефекта промене девизног курса, **повећани су током ТЗ за 88,8 млрд динара**, подстакнути растом готовинских кредита (49,4 млрд динара) и стамбених кредита (34,1 млрд динара). Ове две категорије кредита забележиле су рекордне прирасте у септембру (19,4 млрд динара и 15,3 млрд динара, респективно), чему је допринела и примена привремених мера Народне банке Србије, које укључују понуду кредита по повољнијим условима за грађане с нижим примањима. Поред тога, раст стамбених кредита потпомогнут је одобравањем кредита из програма за младе, на које се односило 45% повећања стамбених кредита у ТЗ. Током ТЗ повећано је и задуживање грађана по потрошачким кредитима (1,0 млрд динара) и кредитним картицама (0,8 млрд динара), док је задуживање по текућим рачунима смањено (за 0,4 млрд динара). Таква кретања су утицала на то да учешће готовинских кредита у укупним кредитима становништву у ТЗ буде повећано са 46,7% у јуну на 47,2% у септембру, док је учешће следећих по заступљености, стамбених кредита, задржано на истом нивоу (38,2%). Истовремено, обе категорије кредита додатно су убрзале мг. раст на 19,2% и 15,4%, респективно, у септембру. У оквиру кредита одобрених предузетницима, стање кредита за ликвидност и обртна средства повећано је за 2,1 млрд динара, а инвестиционих кредита за 1,7 млрд динара.

Раст кредити становништву у ТЗ био је нешто нижи од рекорданог раста из Т2
(прираст, у млрд RSD)

Готовински и стамбени кредити су у ТЗ највише допринесли мг. расту кредита становништву
(у п.п., искључен ефекат промене девизног курса)

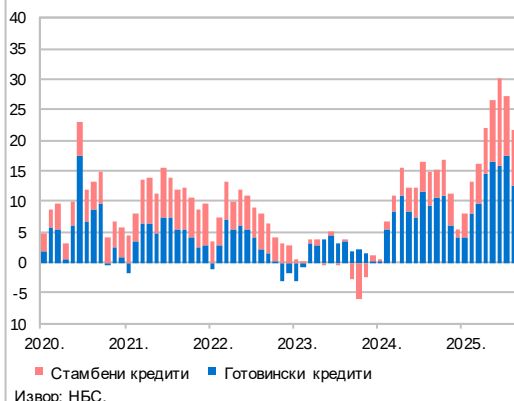

Кредитирање грађана подржано је бројним олакшицама за кориснике кредита. Ограничење каматних стопа на стамбене кредите на 5% продужено је до краја 2025. године. Поред ових стопа, новим Законом о заштити корисника финансијских услуга² ограничене су и каматне стопе на готовинске и потрошачке кредите, на задужење по кредитним картицама и на прекорачења по текућем рачуну.³ Од 15. септембра 2025. у понуди банака се налазе **кредити с нижим каматним стопама за грађане с нижим примањима** – стамбени кредити за купце првог стана по каматној стопи нижој до 0,5 п.п., као и динарски готовински, потрошачки и кредити за рефинансирање по стопи нижој до 3 п.п. од просечне каматне стопе по којој су банке нудиле те кредите у јулу 2025. у оквиру својих стандардних понуда,⁴ с доњом границом каматне стопе до 7,5% за запослене с примањима до 100.000 динара и до 10,5% за пензионере. **Стамбено кредитирање** подржано је и ранијим изменама регулативе – од 2020. трајно је омогућено одобравање кредита за куповину прве стамбене непокретности у висини до 90% (уместо 80%) процењене вредности непокретности којом је тај кредит обезбеђен. Од децембра 2024. омогућено је спровођење државног програма стамбених кредита за младе, тако да учешће клијента при финансирању куповине непокретности из кредита може бити 1%, уз коришћење нижег пондера ризика (35%) на целокупну изложеност по основу стамбеног кредита. У погледу **кредита осталих намена**, од децембра 2022. трајно је омогућено реструктурирање готовинских, потрошачких и осталих ненаменских кредита без последица на капитал банке, а од 16. августа 2025. омогућено је одобравање потрошачких кредита у динарима по поједностављеној процедури ако је кредит мале вредности (до 150.000 динара), с роком доспећа до три године уз ефективну каматну стопу од 0% и ниске ризичности.

Обим новоодобрених кредита становништву у Т3 износио је 286,7 млрд динара и био је за 45,9% виши него у истом периоду 2024. захваљујући већем износу новоодобрених готовинских и стамбених кредита. Готовински кредити су били најзаступљенији и чинили су скоро 70% нових кредита становништву, а за њима следе стамбени кредити, са учешћем од 19%.

Нове мере НБС допринеле су рекордном прирасту стамбених и готовинских кредита у септембру

(у млрд RSD, искључен ефекат промене девизног курса)

Готовински кредити чинили су највећи део новоодобрених кредита и у Т3

(новоодобрени кредити, у млрд RSD)

² „Службени гласник РС”, бр. 19/2025.

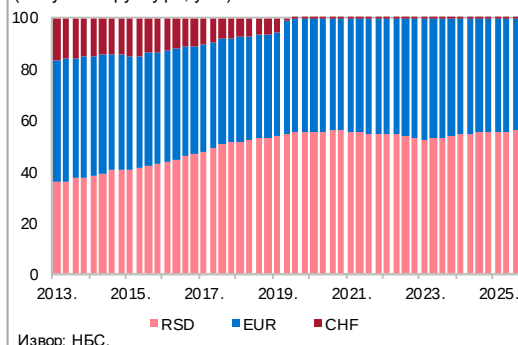
³ За више детаља о ограничењу каматних стопа видети Извештај о инфлацији – мај 2025, Осврт 1.

⁴ За више детаља о мерама за повољније кредитирање грађана с нижим примањима видети Извештај о инфлацији – новембар 2025, Осврт 3.

Грађани су наставили да се претежно задужују у динарима, што је утицало на то да **динаризация пласмана становништву**⁵ буде додатно повећана у ТЗ (за 0,2 п.п.), на 56,0% у септембру. Истовремено, учешће пласмана у еврима смањено је на 43,9% (са 44,2% у јуну). У структури девизних и девизно индексираних кредита становништву, нешто мање од 57% кредита везано је за *EURIBOR*, највише шестомесечни. Када је реч о стамбеним кредитима, приметна је тенденција раста учешћа кредита по фиксним каматним стопама од почетка примене ограничења каматних стопа (од септембра 2023. године) – учешће кредита по фиксној каматној стопи повећано је са испод 20%, колико је износило у септембру 2023, на 40% у септембру ове године. У структури динарских кредита становништву, око 91% кредита одобрено је по фиксној каматној стопи, док су међу кредитима одобреним по варијабилним каматним стопама најзаступљенији они везани за тромесечни *BELIBOR*.

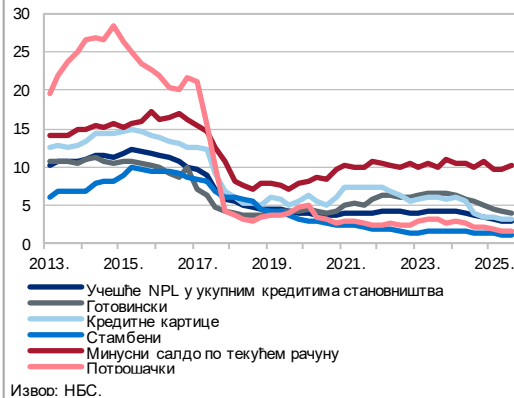
Учешће *NPL* у укупним кредитима становништву смањено је током ТЗ за додатна 0,2 п.п. и у септембру је забележило нову најнижу вредност од 2,8%.⁶ То учешће је смањено за готово све категорије кредита, при чему је код стамбених кредита оно у септембру износило свега 1,1%. Показатељи *NPL*, који бележе најниже вредности, указују на то да су мере Народне банке Србије и Владе биле правовремене и да су допринеле томе да се избегну већи негативни ефекти вишедимензионалних криза с којима се суочавамо у протеклих пет година на кредитну способност грађана. У односу на период непосредно пре доношења Стратегије за решавање проблематичних кредита, учешће *NPL* у сектору становништва ниже је за 9,3 п.п.

Грађани су се претежно задуживали у динарима и у ТЗ, што је утицало да динаризация пласмана становништву достигне 56% у септембру
(валутна структура, у %)

Извор: НБС.

Учешће *NPL* у кредитима становништву спустило се на нови минимум крајем ТЗ
(брuto принцип, у %)

Извор: НБС.

⁵ Укључујући непрофитне институције и предузетнике.

⁶ Укључује физичка лица, предузетнике и приватна домаћинства.

2. Цена задуживања становништва

Цена задуживања становништва додатно је смањена у ТЗ. Томе су допринели претходно ублажавања монетарне политике Народне банке Србије и ЕЦБ-а, као и мере Народне банке Србије којима је омогућено повољније кредитирање грађана с нижим примањима. Посматрано у односу на јун 2024, када су Народна банка Србије и ЕЦБ започеле са смањењем референтних каматних стопа, просечна каматна стопа на динарске кредите становништву смањена је за 2,9 п.п., на 8,8% у септембру 2025, а на евроиндексиране кредите за 1,5 п.п., на 4,6%.

У складу са Законом о заштити корисника финансијских услуга,⁷ који на системски начин уређује максималне каматне стопе на задуживање физичких лица, настављена је примена ограничења каматних стопа на кредите физичким лицима. Каматне стопе на евроиндексиране стамбене кредите наставиле су да се крећу испод дефинисаног ограничења од 5% за ову годину, док је увођење ограничења каматних стопа на готовинске и потрошачке кредите више имало улогу заштите од наплате високих каматних стопа за поједине клијенте, с обзиром на то да се тренутно тржишне каматне стопе налазе испод ових ограничења. Ограничења каматних стопа утврђена овим законом одразила су се на појефтињење најскупљих видова задуживања – дуга по кредитним картицама и прекорачења по текућем рачуну – са 22,3% и 27,9% у децембру 2024. на 15,0% и 17,5% у септембру 2025, респективно.⁸

Просечна пондерисана каматна стопа на новоодобрене динарске кредите становништву смањена је у ТЗ на 9,2%, са 9,7%, колико је износила у Т2. Пад просечне каматне стопе био је одређен смањењем каматних стопа на готовинске кредите (за 0,6 п.п., на 9,2%), а за толико су и смањене стопе на потрошачке кредите (на 2,4%). Смањене су и каматне стопе на остале некатегорисане кредите (за 0,3 п.п., на 9,7%), док су каматне стопе на стамбене кредите⁹ повећане (са 9,3% на 10,3%).

Просечна пондерисана каматна стопа на новоодобрене евроиндексиране кредите

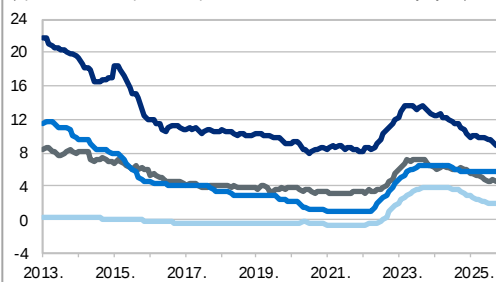
⁷ „Службени гласник РС”, бр. 19/2025.

⁸ Према методологији статистике каматних стопа, каматне стопе на револвинг кредите, прекорачења по текућем рачуну и дуг по кредитним картицама нису укључене у обрачун просечне каматне стопе на кредите становништву.

⁹ Кредити који се користе за адаптацију стамбеног простора и енергетску ефикасност и који су скупљи од кредита за куповину стамбене непокретности.

Камате на динарске кредите становништву додатно су смањене током ТЗ*

(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

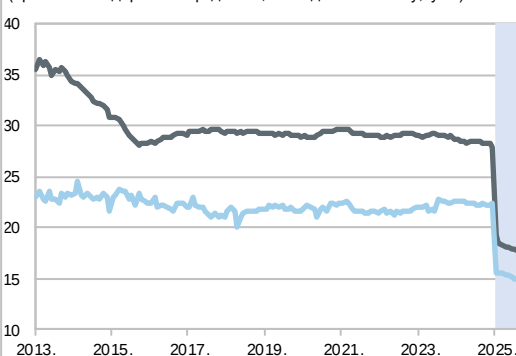
— Новоодобрани девизни кредити становништву**
— EURIBOR 3M
— Новоодобрани динарски кредити становништву
— Референтна каматна стопа, просек периода

Извор: НБС и Европска банкарска федерација

* Искључени револвинг кредити, прекорачења по текућем рачуну и дуг по кредитним картицама.
** У евроима и евроиндексирани.

Каматне стопе на кредитне картице и прекорачења по текућем рачуну смањене су захваљујући Закону о заштити корисника финансијских услуга

(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

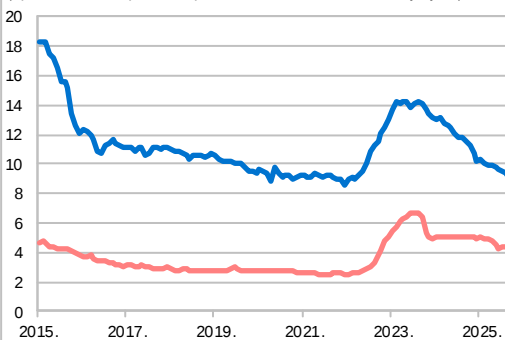

— Период у ком важи ограничење каматних стопа
— Прекорачења по текућем рачуну
— Дуг по кредитним картицама

Извор: НБС.

Нове мере НБС допринеле су даље мпаду каматних стопа на готовинске кредите у септембру

(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

— Динарски готовински кредити
— Евроиндексирани стамбени кредити

Извор: НБС.

становништву смањена је на 4,6% у Т3 (са 4,9% у Т2). При томе, смањене су каматне стопе на стамбене кредите (за 0,1 п.п., на 4,4%) и на остале некатегорисане кредите (са 6,5% на 5,9%). С друге стране, каматне стопе на потрошачке кредите (5,5%) и готовинске кредите (3,4%) готово су непромењене у односу на Т2.

3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкете о кредитној активности

Према резултатима октобарске анкете Народне банке Србије о кредитној активности, банке су у Т3 наставиле да ублажавају стандарде за кредите становништву. Стандарди су ублажени за готово све врсте кредита, а највише за динарске готовинске кредите и кредите за рефинансирање и девизно индексиране потрошачке кредите. Ублажавање је било опредељено деловањем конкуренције, која би требало да утиче и на ублажавање које се очекује у Т4.

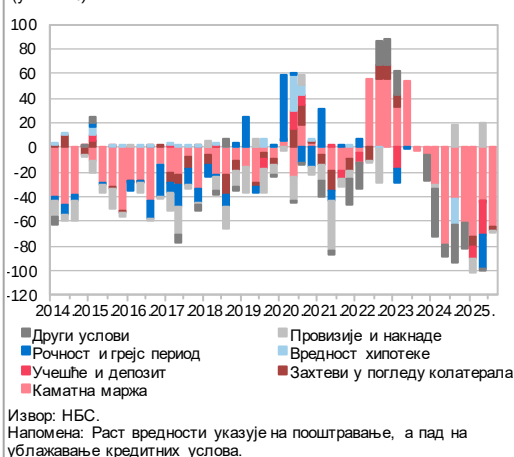
Према резултатима анкете, каматне марже за динарске и за девизно индексиране кредите додатно су смањене у Т3. Поред тога, ублажени су захтеви у погледу обавезног учешћа за девизно индексиране кредите, док су за динарске кредите ублажени захтеви који се односе на колатерал. Остали услови коришћења кредита нису мењани.

Становништво је повећало тражњу за кредитима у Т3, пре свега за динарским готовинским кредитима и кредитима за рефинансирање и девизно индексираним стамбеним кредитима, а раст тражње бележи се и за потрошачким кредитима. Према оцени банака, томе су допринеле потребе за рефинансирањем постојећих кредита, куповина непокретности, више зараде и запосленост и набавка трајних потрошних добара. Банке очекују даљи раст тражње становништва за кредитима у Т4.

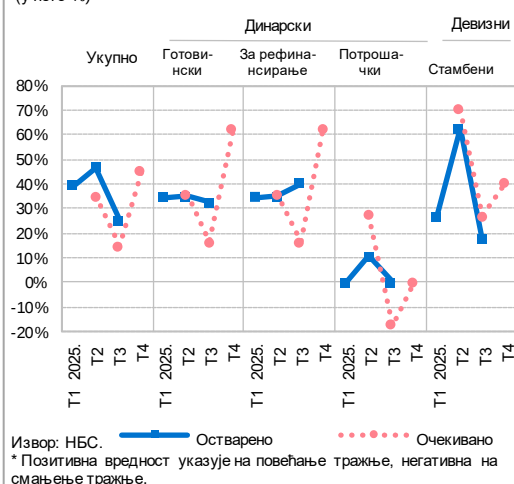
Кредитни стандарди становништву ублажени су у Т3 пре свега захваљујући деловању конкуренције

Током Т3 банке су смањиле каматне марже и захтеве у погледу колатерала за становништво

Тражња грађана за кредитима повећана је у Т3 више од очекивања из претходне анкете

Додатак: Ограничења каматних стопа

Ограничења максималних номиналних каматних стопа

Период примене ограничења	Врста кредита	Основа за обрачун	Увећање
Од 2025.	Остале категорије кредита с променљивом каматном стопом	просечна пондерисана стопа на постојеће кредите	+1/4
2025.	Стамбени	5,00%	
2026–2027.	Стамбени с променљивом каматном стопом	просечна пондерисана стопа на постојеће кредите с променљивом каматном стопом	+1/5
	Стамбени с фиксном каматном стопом	просечна пондерисана стопа на нове кредите с фиксном каматном стопом	+1/5
Од 2028.	Стамбени с променљивом каматном стопом	просечна пондерисана стопа на постојеће кредите с променљивом каматном стопом	+1/4
	Стамбени с фиксном каматном стопом	просечна пондерисана стопа на нове кредите с фиксном каматном стопом	+1/4

Извор: НБС.

Тренутно важећа ограничења максималних износа номиналних каматних стопа*

	Стамбени кредити (променљива и фиксна каматна стопа)		Остали кредити (променљива каматна стопа)	
	RSD	EUR	RSD	EUR
Просечна пондерисана номинална каматна стопа на дан 31. марта 2025.	4,96%	4,92%	11,00%	5,57%
Максимална номинална каматна стопа	5,00%	5,00%	13,75%	6,96%

* Период на који се односи ограничење каматних стопа: од 1. јуна до 30. новембра 2025. године

Извор: НБС.

Методолошке напомене

- Кредити подразумевају потраживања банака по основу главнице кредита.
- Пласмани обухватају потраживања по основу кредита, камата и накнада, датих депозита, хартија од вредности и акција предузећа.
- Све врсте потраживања исказане су по бруто принципу, тј. нису умањене за исправке вредности.
- Динарски пласмани су пласмани одобрени у динарима без девизне клаузуле. Под девизном клаузулом подразумева се валутна клаузула којом се утврђује заштита од ризика промене курса динара.
- При искључивању ефекта курса, обрачунато полази од оригиналне валутне структуре и по курсу динара према евр, америчком долару и швајцарском франку на дан 30. септембра 2024.
- Нови послови укључују све финансијске аранжмане (кредити и депозити) за које су услови уговорени први пут у току месеца о коме се извештава, као и све постојеће уговоре за које су нови услови поново уговорени (анексирани), уз активно учешће клијента.
- Користи се секторска класификација монетарне статистике. Сектор привреде обухвата јавна предузећа, привредна друштва и нефинансијски сектор у стечају, а сектор становништва – становништво, предузетнике, приватна домаћинства са запосленим лицима и регистроване пољопривредне произвођаче. Изузетно:
 - у новоодобреним кредитима, у сектор становништва укључене су непрофитне институције које пружају услуге становништву (у складу с методологијом ЕЦБ-а);
 - код проблематичних кредита, сектор привреде обухвата јавна предузећа и привредна друштва.
- Под појмом *проблематични кредити* подразумева се стање укупног преосталог дуга појединачног кредита (укључујући и износ доцње):
 - по основу кога је дужник у доцњи (на начин предвиђен одлуком којом се уређује класификација билансне активе и ванбилансних ставки банке) дуже од 90 дана, или по основу плаћања камате или главнице;
 - по коме је камата у висини тромесечног износа (и виша) приписана дугу, капитализована, рефинансирана или је њено плаћање одложено;
 - по основу ког дужник касни мање од 90 дана, али је банка проценила да је способност дужника да отплати дуг погоршана и да је отплата дуга у пуном износу доведена у питање.